

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
протокол № 3 від 06.04.2020 р.

Голова Вченої ради

Роман ПЕТРИШИН

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
У ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

(Додаток до Положення про організацію освітнього процесу в
Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича)

УВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича
від «06» квітня 2020 року № 107

Чернівці
2020

ЗМІСТ

1. Загальні положення.
2. Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії.
3. Навчальний план та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.
4. Форми навчання та організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
5. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
6. Ліквідація академічної заборгованості та академічної різниці здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
7. Прикінцеві положення.
8. Додатки.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (далі – Положення) визначає порядок організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (далі – ЧНУ ім. Ю.Федьковича).

1.2. Положення розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікацій», Статуту ЧНУ ім. Ю.Федьковича.

1.3. Мета освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – аспірант) в ЧНУ ім. Ю.Федьковича – підготовка конкурентоспроможних фахівців, забезпечення розвитку та набуття ними необхідних загальних і фахових компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК), а також можливостей для набуття здобувачами теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності.

1.4. Освітній процес здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ЧНУ ім. Ю. Федьковича організовує навчальний відділ з урахуванням цього Положення за освітньо-науковими програмами і навчальними планами, які затверджуються вченою радою ЧНУ ім. Ю.Федьковича для кожної спеціальності.

1.5. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

Здобувач ступеня доктора філософії – особа, яка навчається у закладі

вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії з галузі знань та/або спеціальності.

Аспірант – особа, зарахована до аспірантури ЧНУ ім. Ю.Федьковича для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії.

Освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, яка визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач ступеня вищої освіти доктора філософії.

Індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії – документ, в якому визначаються зміст, терміни виконання та обсяг освітньої складової підготовки та наукових робіт, а також запланований термін захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, що спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.

Освітній процес – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на набуття, примноження та використання знань, умінь й інших компетентностей в осіб, які навчаються на третьому (освітньо-науковому) рівні, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Навчальний план аспірантури – нормативний документ закладу освіти, за допомогою якого здійснюється організація навчального процесу з підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії. Навчальний план повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

2. ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

2.1. Освітньо-наукова програма складається з освітньої та наукової складових.

Нормативний зміст підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії сформований в навчальному плані у термінах результатів навчання і становить обов'язкову частину вимог до рівня компетентностей освітньо-наукової програми.

2.2. Протягом терміну навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

2.3. Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

2.4. Загальне керівництво і контроль усіх аспектів реалізації освітньо-наукових програм в ЧНУ ім. Ю. Федьковича здійснюється першим проректором та проректором з наукової роботи та міжнародних зв'язків.

Порядок розробки, узгодження та затвердження освітньо-наукових програм регулюється Положенням «Про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича».

2.5. Освітньо-наукова програма аспірантури ЧНУ ім. Ю.Федьковича має включати не менше чотирьох складових, які передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до НРК:

2.5.1 здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння

теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

2.5.2 оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

2.5.3 набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або формування пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

2.5.4 здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури (ад'юнктури), як таких, що виконані у повному обсязі;
- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

2.6. Склад проектної групи, відповідальної за підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за освітньо-науковими програмами, призначається наказом ректора ЧНУ ім. Ю. Федьковича за поданням декана/директора відповідного факультету/інституту та завідувача випускової кафедри.

2.7. Керівник проектної групи (гарант освітньо-наукової програми) – науково-педагогічний або науковий працівник, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньо-наукової програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років. Керівник проектної групи може бути гарантом лише однієї освітньої програми.

2.8. Члени проектної групи мають бути працівниками університету. Дозволяється внутрішнє сумісництво для стимулювання спільних програм між кафедрами.

2.9. На проектні групи, відповідальні за підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, покладається виконання таких основних завдань:

- формування та розробка: освітньо-наукової програми; навчального плану; пояснювальної записки до навчального плану; напрямів наукових досліджень; визначення змісту блоку дисциплін вибіркової частини;

- аналіз якості забезпечення освітньо-наукової програми навчальною літературою та навчально-методичними матеріалами;

- контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною освітньо-науковою програмою в цілому;

- проведення експертної оцінки і уточнення тематики дисертаційних робіт, здійснення координації і контролю діяльності наукових керівників вищезазначених робіт;

- консультування науково-педагогічних працівників з питань виконання освітньо-наукової програми;

- консультування здобувачів щодо вибірових навчальних дисциплін

освітньо-наукової програми;

- спрямування і контроль організації самостійної роботи;
- контроль організації та проведення проміжних і річних звітів аспірантів;
- сприяння популяризації та апробації результатів наукових досліджень здобувачів (участь у конференціях, олімпіадах, круглих столах, підготовка та публікація наукових статей тощо) в Україні та за кордоном.

2.10. Члени проектних груп, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, мають право:

- вносити пропозиції щодо оновлення змісту чинних освітньо-наукових програм з урахуванням інноваційних технологій, вітчизняних та світових досягнень у галузях освіти і науки;
- відвідувати усі види занять здобувачів згідно з навчальним планом відповідної освітньо-наукової програми;
- брати участь у засіданнях вченої ради ЧНУ ім. Ю. Федьковича та вчених рад факультетів/інститутів при розгляді відповідних питань;
- вносити пропозиції щодо заохочення аспірантів.

3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

3.1 Основним нормативним документом, який визначає перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення при підготовці доктора філософії в ЧНУ ім. Ю.Федьковича, є навчальний план.

3.2. Порядок розробки, узгодження та затвердження навчальних планів регулюється Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Погоджений у встановленому порядку оригінал навчального плану зберігається у секторі аспірантури та докторантури та на кафедрі, відповідальній за підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.

3.3. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії повинен мати інформацію про перелік та обсяг навчальних

дисциплін (відповідно до стандарту вищої освіти), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

3.4. Індивідуальний навчальний план здобувача ступеня вищої освіти доктора філософії формується аспірантом на основі освітньо-наукової програми та навчального плану, погоджуються з науковим керівником і затверджуються науково-технічною радою ЧНУ ім.Ю.Федьковича упродовж двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури (Додаток 1).

3.5. Індивідуальний навчальний план здобувача ступеня вищої освіти доктора філософії повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

Переліки вибіркового дисциплін повинні відповідати тематиці досліджень аспіранта, принципам альтернативності, академічної відповідальності (неприпустиме нав'язування певних вибіркового дисциплін в інтересах кафедр чи окремих стейкхолдерів).

Зміст вибіркового дисциплін повинен відповідати вимогам: актуальність, науковість, дослідницький характер, зв'язок з практикою, врахування науково-дослідницької діяльності аспірантів та наукових керівників.

3.6. За зміст та реалізацію вибіркового дисципліни в освітньому процесі несуть відповідальність викладач та завідувач кафедри, за якою закріплено викладання відповідної дисципліни.

Кафедра, за якою закріплений аспірант, на початку навчального року доводить до відома аспірантів перелік дисциплін за вільним вибором.

Аспіранти, ознайомившись з переліком дисциплін за вільним вибором, вносять обрані дисципліни до вибіркового частини індивідуального плану. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, які пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та завідувачем кафедри.

Завідувач аспірантури узагальнює інформацію про вибір аспірантами навчальних дисциплін, формує списки груп для вивчення тих чи інших вибіркових дисциплін. Ця інформація є підставою для включення обраних дисциплін до навчального навантаження кафедр на навчальний рік.

3.7. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі ЧНУ ім.Ю.Федьковича, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність - на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ).

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою.

3.8. Усі аспіранти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури.

3.9. Аспіранти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту», у тому числі - на академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579.

Для складання індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії, який реалізує своє право щодо академічної мобільності, як правило, на рік (у тому числі з зарубіжних ЗВО), науковий керівник аналізує інформацію щодо переліку вивчених аспірантом дисциплін, їх обсягів за наданими документами (академічна довідка, угода про навчання тощо) та навчального плану з відповідної спеціальності, доводить до відома аспіранта перелік нормативних навчальних дисциплін та дисциплін за вибором у межах навчального року.

Аспіранту, який виїжджає на навчання до іншого закладу вищої освіти (у тому числі за кордон) видається довідка про навчальні досягнення.

3.10. У разі поновлення, переведення аспіранта формується

індивідуальний навчальний план, який складається кожного семестру.

3.10.1. До першого розділу вносяться дисципліни навчального плану на певний семестр, на який поновлюється здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії. До другого - дисципліни, не передбачені навчальним планом цього семестру. Це дисципліни, змістом яких аспірант повинен оволодіти відповідно до освітньо-наукової програми спеціальності. Якщо нормативна кількість кредитів ЄКТС не збігається з фактично перезарахованими, до другого розділу включають дисципліни, якими повинен оволодіти аспірант в позанавчальний час відповідно до визначеного терміну за індивідуальним графіком.

3.10.2. Реалізація індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у період часу, який не перевищує нормативний термін навчання. У разі переривання навчання нормативний термін навчання може відрізнятись від терміну, зазначеного у навчальному плані.

3.11. Аспірант має право на визнання раніше набутих компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахування кредитів ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

3.12. Відповідальним за виконання індивідуального навчального плану є аспірант. Відповідальним за набуття результатів навчання (компетентностей), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти, є науково-педагогічний працівник.

Контроль за виконанням індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії здійснює науковий керівник, керівник освітньо-наукової програми, завідувач аспірантури.

Протягом усього терміну навчання аспіранта в університеті після завершення кожного навчального семестру завідувач аспірантури контролює відображення результатів засвоєння дисциплін, зазначених в індивідуальному плані аспіранта, у відомостях обліку успішності.

4. ФОРМИ НАВЧАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

4.1. Навчання в аспірантурі ЧНУ ім. Ю. Федьковича здійснюється за такими формами:

1. очна (денна, вечірня);
2. заочна.

Денна - форма навчання, яка є основною формою здобуття певного рівня освіти з відривом від виробництва.

Вечірня - форма здобуття певного рівня освіти без відриву від виробництва, але з наявністю відповідної кількості аудиторних годин переважно у вечірній час або за графіком індивідуального навчання (Додаток 2).

Заочна - форма здобуття певного рівня освіти без відриву від виробництва, що передбачає, зазвичай, дві настановчі та дві заліково-екзаменаційні сесії, тривалість яких регламентована Законом України «Про відпустки» терміном 30-40 календарних днів. Організація освітнього процесу в міжсесійний період регламентується індивідуальними можливостями та здатністю аспіранта самостійно опрацювати індивідуальний план.

4.2. На аспірантів, які навчаються за заочною формою, поширюються правила та обов'язки, що визначені чинним законодавством і правилами внутрішнього розпорядку в ЧНУ ім. Ю. Федьковича.

Обсяги загального запланованого часу на вивчення кожної з дисциплін заочною і заочною формами навчання є однаковими. Обсяг аудиторного навантаження для вивчення дисциплін, передбачених навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії заочної форми навчання становить не менше 25% очної.

4.3. Сесія для заочної форми навчання - це частина навчального року, протягом якої здійснюються всі форми навчального процесу, передбачені навчальним планом (лекції, практичні (лабораторні) та семінарські заняття, заліки та екзамени).

Відповідно до Кодексу законів про працю № 322-УІІ (322а-08) від 10.12.1971 працівникам, які успішно навчаються без відриву від виробництва у закладах вищої освіти за заочною формою навчання, надаються додаткові оплачувані відпустки.

4.4. До заліків та екзаменів не допускаються аспіранти, які не з'явилися на сесію або були відсутні на заняттях без поважних причин. Рішення щодо допуску до здачі встановлених форм контролю приймає ректор.

4.5. На сесію аспіранти заочної форми навчання прибувають згідно з графіком навчального процесу, одержавши довідку-виклик встановленого зразка (Додаток 3).

Довідка-виклик надсилається за основним місцем роботи аспіранта заочної форми навчання на підставі поданої ним у поточному навчальному році довідки з місця роботи.

Довідка-виклик є підставою для надання додаткової оплачуваної відпустки. Довідка-виклик є документом суворої звітності та підлягає реєстрації в окремій книзі із зазначенням прізвища здобувача, номера та дати її видачі.

4.6. Міжсесійний період для заочної форми навчання - це частина навчального року, протягом якої здійснюється робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом викладача.

Основною формою роботи аспіранта заочної форми навчання над засвоєнням навчального матеріалу є виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань.

4.7. Освітній процес підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ЧНУ ім. Ю. Федьковича здійснюється за такими формами:

- навчальні заняття (лекції, семінари, практичні (лабораторні) заняття);
- самостійна робота;
- педагогічна (асистентська) практика;
- контрольні заходи.

4.7.1. Лекція – основний вид і форма проведення навчальних занять,

призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Лекції з дисциплін циклу загальної підготовки аспіранти, як правило, відвідують потоком одночасно.

4.7.2. Семінарське заняття - форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих аспіранти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). Семінарські заняття з дисциплін циклу загальної підготовки аспірантам проводяться потоком одночасно та/або по підгрупах.

4.7.3. Практичне заняття – вид і форма організації навчального заняття, під час якого викладач організує детальний розгляд аспірантами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання аспірантами відповідно сформульованих завдань. Практичні заняття з дисциплін циклу загальної підготовки аспірантам проводяться потоком одночасно та/або по підгрупах.

4.7.4. Лабораторне заняття – основний вид і форма проведення навчального заняття, при якому аспірант під керівництвом викладача особисто проводить експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

4.7.5. Самостійна робота аспіранта - основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від передбачених розкладом навчальних занять.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта, регламентується робочим навчальним планом.

Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями.

Самостійна робота аспіранта забезпечується системою навчально-

методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій викладачів, практикум тощо.

Самостійна робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці ЧНУ ім. Ю. Федьковича, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах.

При організації самостійної роботи аспірантів із використанням складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування тощо) передбачається можливість отримання необхідної фахової консультації або допомоги.

Навчальний матеріал, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння аспірантом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

4.7.6. Педагогічна (асистентська) практика (далі - Практика) - частина навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії і вид практичної діяльності здобувачів із здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу, здобуття вмінь і навиків практичної викладацької діяльності.

Організація та проведення Практики у ЧНУ ім. Ю. Федьковича регулюється Положенням про педагогічну (асистентську) практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

4.8. Обсяг часу (аудиторних годин), відведений для проведення навчальних занять при підготовці докторів філософії, визначається відповідними нормами навчального навантаження (5 год. – 1 кредит).

4.9. Перелік тем лекційних, практичних, лабораторних, семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

5.1. До основних завдань оцінювання результатів навчання аспірантів у ЧНУ ім. Ю. Федьковича належать:

- оцінювання результатів навчання (знань, умінь, навичок, інших компетентностей), набутих аспірантом у процесі навчання за певною освітньо-науковою програмою та інформування аспірантів про якість досягнутих результатів;

- мотивація аспірантів до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання;

- аналіз результатів навчання і вплив науково-педагогічного працівника на процес самостійної роботи аспірантів та ефективність освітнього процесу в цілому.

5.2. Оцінювання результатів навчання відбувається через контрольні заходи, які включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння аспірантом навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на третьому освітньо-науковому рівні або на окремих його завершених етапах.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів освіти.

5.3. Оцінювання результатів навчання аспірантів у ЧНУ ім. Ю. Федьковича здійснюється за 100-бальною шкалою:

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		іспит	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

5.3.1. Аспіранту, який виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить джерела інформації, використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, ставиться оцінка А (високий (творчий) рівень компетентностей), що відповідає 90-100 балам.

5.3.2. Аспіранту, який вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, ставиться оцінка В (достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентностей), що відповідає 80-89 балам.

5.3.3. Аспіранту, який вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження певних думок, ставиться оцінка С (достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентності), що відповідає 70-79 балам.

5.3.4. Аспіранту, який відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, ставиться оцінка Д (середній (репродуктивний) рівень компетентностей), що відповідає 60-69 балам.

5.3.5. Аспіранту, який володіє матеріалом на рівні, вищому за

початковий, значну частину його відтворює на продуктивному рівні, ставиться оцінка E (середній (репродуктивний) рівень компетентностей), що відповідає 50-59 балам.

5.3.6. Аспіранту, який володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, ставиться оцінка FX (низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентностей), що відповідає 35-49 балам.

5.3.7. Аспіранту, який володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, ставиться оцінка F (низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентностей), що відповідає 1-34 балам.

5.4. Кількість балів та їх розподіл за видами завдань під час поточного і підсумкового контролю з дисципліни та критерії оцінювання знань аспірантів визначаються науково-педагогічним працівником і доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому навчальному занятті з дисципліни. При цьому бали, які накопичуються аспірантами за видами завдань, повинні бути цілими числами.

5.5. Аспіранти мають бути чітко проінформовані про стратегію оцінювання, яка застосовується щодо їхньої навчальної програми; про те, які методи оцінювання будуть до них застосовані; які очікувані результати, а також про те, які критерії будуть використані при оцінюванні результатів навчання.

5.6. Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом аспіранта.

5.7. Семестровий екзамен/залік - це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного і практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід.

Екзамени складаються згідно з розкладом, який доводиться до відома

викладачів і аспірантів не пізніше, як за тиждень до початку сесії.

Залік виставляється на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті за результатами поточного контролю і не передбачає обов'язкову присутність аспірантів.

5.8. Екзамени проводяться за білетами, складеними науково-педагогічними працівниками та розглянутими на засіданні кафедри і затвердженими завідувачем кафедри (Додаток 4).

Структура екзаменаційних білетів з дисципліни і критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються в робочій програмі дисципліни та доводяться до відома аспірантів.

5.9. Екзаменаційні білети зберігаються на кафедрі. Щороку вони переглядаються та затверджуються в установленому порядку не пізніше як за тиждень до початку екзаменаційної сесії.

5.10. Проведення екзамену та перевірка екзаменаційних робіт аспірантів здійснюються науково-педагогічним працівником - лектором (екзаменатором). До проведення екзамену і перевірки екзаменаційних робіт аспірантів може бути залучений ще один науково-педагогічний працівник відповідної кафедри з розподілом навчального навантаження.

5.11. При письмовому екзамені оцінки оголошуються аспірантам наступного дня після проведення екзамену, при усному - в день проведення екзамену.

5.12. Підсумкова оцінка з дисципліни заноситься науково-педагогічним працівником до відомості обліку успішності (Додаток 5) та залікових книжок аспірантів. До індивідуальних планів виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії оцінка заноситься здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії.

5.13. Організація складання семестрового контролю за індивідуальним розкладом.

5.13.1. У разі потреби складання заліково-екзаменаційної сесії за індивідуальним розкладом (достроково або при ліквідації академічної різниці)

аспірант не пізніше, ніж за тиждень до необхідного терміну початку сесії, повинен написати відповідну заяву на ім'я ректора, належним чином обґрунтувати причину свого звернення і вказати бажані терміни складання семестрового контролю.

5.13.2. Підставою для розгляду ректором питання щодо складання семестрового контролю за індивідуальним розкладом можуть бути:

- робота за фахом (за наявності довідки з місця роботи, копії трудової угоди чи договору, виписки чи копії трудової книжки тощо);

- необхідність догляду за дитиною віком до трьох років, якщо не оформлена відповідна відпустка (при представленні копії свідоцтва про народження дитини);

- важка хвороба близького родича, який потребує постійного догляду (за наявності довідки від лікаря);

- погіршення стану здоров'я, у випадку якщо аспірант не може взяти академвідпустку (за наявності довідки від лікаря);

- виїзд за кордон в рамках академічної мобільності (за умови надання всіх необхідних документів).

5.13.3. При позитивному розгляді заяви, ректором видається наказ щодо дозволу на складання заліково-екзаменаційної сесії аспірантом за індивідуальним розкладом (із зазначенням термінів проведення семестрового контролю). Завідувачем аспірантурою виписуються аркуші успішності аспіранта з кожної окремої дисципліни (Додаток 6) і реєструються в журналі реєстрації відомостей та аркушів успішності аспірантів, на підставі чого аспірант складає семестровий контроль в індивідуальному порядку.

5.14. Оцінювання результатів навчання аспірантів заочної форми навчання здійснюється відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

6. ЛІКВІДАЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

6.1. Графік ліквідації академічної заборгованості формує завідувач аспірантурою на підставі результатів семестрового контролю аспірантів з кожної спеціальності.

Індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості аспірантом може бути сформований за наявності поважних, документально підтверджених причин відсутності аспіранта на семестрових контрольних заходах.

Графік ліквідації академічної заборгованості затверджує перший проректор.

6.2. Ліквідація академічної заборгованості з навчальної дисципліни аспіранти здійснюють у місячний строк після завершення заліково-екзаменаційної сесії в усній формі як комплексну перевірку їхнього рівня знань та вмінь з конкретної дисципліни.

6.3. У випадку отримання аспірантом від 0 до 49 балів («незадовільно» або «не зараховано»), неявки без поважних причин аспірант вважається не атестованим.

6.4. Аспірант, який не атестований на позитивну оцінку з дисципліни, передбаченої індивідуальним навчальним планом поточного навчального семестру або отримав під час ліквідації академічної заборгованості оцінку «незадовільно», відраховується з ЧНУ ім. Ю. Федьковича за невиконання індивідуального навчального плану.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Відрахування, поновлення та переведення здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до «Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення, надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича».

7.2. Дія даного Положення поширюється на осіб, які професійно

проводять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи і здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою у ЧНУ ім. Ю. Федьковича без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Науково - технічної ради

(прізвище, ініціали) _____ (підпис) _____
 Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

ЗАГАЛЬНИЙ ПЛАН
виконання освітньо-наукової програми
підготовки доктора філософії

I. Індивідуальний навчальний план

Освітня складова (____ кредитів ЄКТС)

Блоки дисциплін	Кредитів ЄКТС	Форма контролю	Рік навчання
Цикл дисциплін загальної підготовки			
(вказати назви дисциплін з навчального плану та прописати кількість кредитів ЄКТС)			
Сума кредитів ЄКТС			
Цикл дисциплін професійної підготовки			
(вказати назви дисциплін з навчального плану та прописати кількість кредитів ЄКТС)			
Сума кредитів ЄКТС			
Цикл практичної підготовки			
Сума кредитів ЄКТС			
Цикл дисциплін вільного вибору аспіранта			
(вказати назви дисциплін з навчального плану та прописати кількість кредитів ЄКТС)			
Сума кредитів ЄКТС			
Загальна сума кредитів ЄКТС			

Погоджено
Завідувач кафедри _____

Факультету _____

(підпис) (ПБ)

Затверджено
Голова НТР
ЧНУ ім. Ю. Федьковича

Протокол №__ від «__» _____ 20__ р.

Графік
індивідуального навчання
аспіранта/здобувача _____ року навчання
кафедри _____
зі спеціальності _____
(шифр) (назва спеціальності)

(ПБ здобувача)
з дисципліни « _____ »

№ п/п	Назва тем	Дата Час Аудиторія
Змістовий модуль 1. _____ (назва)		
1.	Тема 1.	_____ (дата) _____ (час) _____ (ауд.)
Змістовий модуль 2. _____ (назва)		
		_____ (дата) _____ (час) _____ (ауд.)
	_____ (форма підсумкового контролю)	_____ (дата) _____ (час) _____ (ауд.)

(посада, науковий ступінь, вчене звання викладача)

(підпис) (ПБ)

Ознайомлено:

(підпис) (ПБ здобувача)

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ДОВІДКА-ВИКЛИК

№ _____ від « ____ » _____ 20__ року

Керівнику _____
(повне найменування підприємства, організації, установи)

На підставі статей 215-220 Кодексу законів про працю України та статті 15 Закону України «Про відпустки» прошу Вас надати додаткову оплачувану відпустку на період настановних занять і складання сесії аспіранту заочної форми навчання _____ курсу

_____ (найменування інституту (факультету), кафедри)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

строком на _____ днів з « ____ » _____ 20__ року по « ____ » _____ 20__ року як такому, що виконує навчальний план підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.

М. П.

Завідувач аспірантури

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

ЛІНІЯ ВІДРИВУ

Довідка про участь у сесії

Згідно з довідкою-викликом № _____ аспірант заочної форми навчання _____ курсу

_____ (найменування інституту (факультету), кафедри)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

який працює _____ (найменування підприємства, організації, установи)

в додаткову оплачувану відпустку вибув « ____ » _____ 20__ року.

М. П.

_____ (посада, підпис, прізвище, ініціали посадової особи підприємства, установи, організації)

Прибув до вищого навчального закладу « ____ » _____ 20__ року.

Вибув з вищого навчального закладу « ____ » _____ 20__ року, склавши за вказаний строк _____ екзаменів, _____ заліків із запланованих _____ екзаменів, _____ заліків.

М. П.

Завідувач аспірантури

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року.

Прибув на підприємство (до організації, установи) « ____ » _____ 20__ року.

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧАРівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Спеціальність _____ Семестр _____

(назва)

Навчальна дисципліна _____

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____

1. _____
 2. _____
 3. _____
- _____
- _____
- _____

Затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від „_____” _____ 20____ року

Екзаменатор _____
(підпис) (прізвище та ініціали)Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)***Примітка:***

- структура екзаменаційного білету має передбачати не менше 3 та не більше 5 завдань. Зміст завдань має носити як теоретичний так і практичний характер;

- кожне питання екзаменаційного білету повинно розпочинатися словами:

Визначити....., Обґрунтувати....., Проаналізувати....., Дати оцінку.....і т. д.

Білеті затверджуються щорічно:

- при перезатвердженні білетів у такій самій редакції за змістом і структурою - фіксується тільки Протокол №__ від «__» _____ року;

- при оновленні змісту – білет затверджується Протокол №____ від «__» _____ року та фіксується підписом екзаменатора й завідувача кафедри;

- оновлюються обов'язково раз у три роки.

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Інститут, факультет _____

Спеціальність _____

Курс _____ Група _____

20__ - 20__ навчальний рік

ВІДОМІСТЬ ОБЛІКУ УСПІШНОСТІ № _____**„_____” _____ 20__ року**

з _____

(назва навчальної дисципліни)

за _____ навчальний семестр

Форма семестрового контролю _____ Загальна кількість годин _____
(іспит, залік)Викладач _____
(вчене звання, прізвище та ініціали викладача, який виставляє підсумкову оцінку)Викладач _____
(вчене звання, прізвище та ініціали викладача, який здійснював поточний контроль)

№ з/п	Прізвище та ініціали студента	№ індивідуального навчального плану	Оцінка			Дата	Підпис викладача
			за національною шкалою	кількість балів за 100-бальною шкалою	ЄКТС		
1	2	3	4	5	6	7	8

Завідувач аспірантури _____
(прізвище та ініціали)**Підсумки складання іспиту (заліку)**

ВСЬОГО ОЦІНОК	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
			іспит	залік
	90-100	A	відмінно	зараховано
	80-89	B	добре	
	70-79	C		
	60-69	D	задовільно	не зараховано
	50-59	E		
	35-49	FX		
	1-34	F	незадовільно	

Екзаменатор (викладач) _____
підпис) _____ (прізвище та ініціали)

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

**АРКУШ УСПІШНОСТІ АСПІРАНТА № _____
"____" _____ 20__ року**

Інститут, факультет _____

Спеціальність _____

Курс _____ Група _____

Навчальна дисципліна _____

Причини перенесення підсумкового контролю _____

Аркуш успішності дійсний до « ____ » _____ 20__ року

Прізвище та ініціали студента	№ індивідуального навчального плану	Оцінка			Дата	Підпис викладача
		за національною шкалою	кількість балів за 100 бальною шкалою	ECTS		

Завідувач аспірантури _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Викладач _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Аркуш успішності викладач здає особисто завідувачу аспірантури у день приймання іспиту/заліку.